

8.Sınıf

TÜRKÇE

SORU BANKASI

- Ahmet DÜZ
- Ayhan KAPLAN
- Ramazan ASLAN
- Vedat ÇELİK

VIDEO
ÇÖZÜM

Copyright ©

Bu kitabın her hakkı yayinevine aittir.

Hangi amaçla olursa olsun, bu kitabın tamamının ya da bir kısmının, kitabı yayınlayan yayinevinin önceden izni olmaksızın elektronik, mekanik, fotokopi ya da herhangi bir kayıt sistemi ile çoğaltılması, yayınlanması ve depolanması yasaktır.

www.dijitalim.com.tr

"Dijitalim" öğrenci veya öğretmen uygulamasını indirerek bütün soruların video çözümlerine ulaşabilirsiniz.

 www.dijitalim.com.tr **DİJİTAL EĞİTİM PORTALIMIZA GİRİNİZ.**

ÖĞRETMEN ÜYELİĞİ SEÇİMİ İLE SİSTEME ÜYELİK FORMUNU DOLDURUNUZ. SİSTEME GİRİŞ YAPARAK DİJİTAL İÇERİKLERİMİZİ İSTEDİĞİNİZ YERE İNDİREBİLİRSİNİZ. İNTERNETE BAĞLI OLSUN VEYA OLMASIN DİLEDİĞİNİZ PLATFORMLARDA İÇERİKLERİMİZİ KULLANABİLİRSİNİZ.

TAMAMEN ÜCRETSİZ İÇERİK
Konu Anlatımları
Benzer Sorular
Online Testler
Online Denemeler

Test ve deneme oluşturmak için
70.000 soruluk
"SORU HAVUZU"muzdan
yararlanabilirsiniz.

AKILLI TAHTAYA
UYUMLU

ÖN SÖZ

Değerli Öğretmen Arkadaşlarım ve Ülkemizin Geleceği Sevgili Öğrenciler,

Sizlerin tüm ihtiyaçlarınızı analiz ederek hazırladığımız 3'lü Kuvvet Setlerimiz; Yaprak Test, Soru Bankası ve Denemeden oluşmaktadır. Bilginin özümzenmesinin de bir canlının gelişimi gibi belirli evreleri vardır. Setlerimizin içindeki kitaplar da bu evreler dikkate alınarak büyük bir titizlikle hazırlanmıştır.

YAPRAK TESTLERİMİZ: Kazanımlar, öğrenmenin başlangıcıdır. Bilgi henüz ham, sade ve potansiyel doludur. Zihninizde yavaş yavaş şekillenmeye başlar. Yaprak testlerimiz bilginin bu aşamasına göre kazanım düzeyindeki sorular ile hazırlanmıştır.

SORU BANKALARIMIZ: Kazanımlar, zihninizde şekillendikten sonra bilgi; anlaşılma, işlenmeye ve pekiştirilmeye başlar. Bu aşamada bazı engellerle karşılaşılır ama kararlılıkla bilgi özümzenir. Soru bankalarımız zihninizde şekillenen kazanımları pekiştirecek şekilde hazırlanmıştır.

DENEMELERİMİZ: Soru bankalarımızı bitirdikten sonra bilgi; derinlemesine kavranır, düşünülere ve davranışlara dönüşür. Branş denemelerimiz kazanımlar pekiştirildikten sonra her zorluktaki soruların çözülebileceği tarzda hazırlanmıştır.

Okula yardımcı ve İOKBS sınavlarına hazırlıkta başucu olacak setlerimiz T.C. Millî Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığının hazırladığı Öğretim Programlarına uygun bir şekilde hazırlanmıştır.

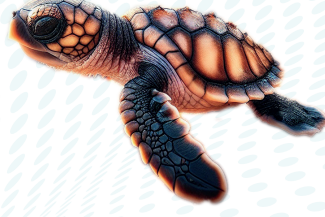
Setlerimizin tüm öğrenci ve öğretmenlerimize faydalı olması dileklerimizle...

Halit Alper ÇİFCİ
Yayın Koordinatörü

Zekânın Gücünü Keşfet...

İÇİNDEKİLER

1. ÜNİTE: FİİLİMSİLER

İsim Fiil	7
Sıfat Fiil	9
Zarf Fiil	11
Fiilimsiler (Karma)	13

2. ÜNİTE: SÖZCÜKTE ANLAM

Gerçek-Mecaz-Terim Anlam	21
Çok Anlamlılık	25
Kelimeler Arası Anlam İlişkileri	29
Deyim ve Atasözleri	35
İkilemeler-Pekiştirmeler ve Söz Grupları	39
Söz Sanatları	43

3. ÜNİTE: CÜMLEDE ANLAM

Cümlede Anlam Özellikleri	49
Cümlede Anlam İlişkileri	53
Cümlede Kavramlar ve Duygular	59
Cümlede Yapı (Cümle Oluşturma, Cümle Tamamlama, Cümle Birleştirme)	63
Cümle Yorumlama	67

4. ÜNİTE: PARAGRAF BİLGİSİ

Paragrafta Konu-Başlık	73
Ana Fikir-Ana Duygu	77
Paragrafta Yardımcı Fikir	81
Paragraf Oluşturma-Tamamlama	85
Geçiş Bağlantı İfadeleri	89
Paragrafı İkiye Bölme	91
Metin Akışı	93
Anlatım Biçimleri ve Düşüncüyü Geliştirme Yolları	95
Paragrafta Dil ve Anlatım	99
Metin Analizi ve Metin Karşılaştırma	101
Anlatıcı ve Hikâye Unsurları	107

5. ÜNİTE: METİN TÜRLERİ

Metin Türleri	113
---------------------	-----

6. ÜNİTE: GÖRSEL-GRAFİK-TABLO OKUMA

Görsel / Grafik / Tablo Okuma	123
-------------------------------------	-----

7. ÜNİTE: SÖZEL MANTIK

Sözel Mantık	143
--------------------	-----

8. ÜNİTE: CÜMLENİN ÖGELERİ

Temel Ögeler	153
Yardımcı Ögeler	155
Cümlenin Ögeleri (Karma)	157

9. ÜNİTE: FİİLDE ÇATI

Fiilde Çatı (Özne-Yüklem İlişkisi)	165
Nesne-Yüklem İlişkisi	169
Fiilde Çatı (Karma)	171

10. ÜNİTE: CÜMLE TÜRLERİ

Yüklemin Türü ve Yüklem Yeri Göre Cümleler	179
Yapısına Göre Cümleler	183
Anlamına Göre Cümleler	185
Cümle Türleri (Karma)	189

11. ÜNİTE: ANLATIM BOZUKLUKLARI

Özne-Yüklem Uyumsuzluğu	193
Öge Eksiklikleri	195
Çatı Uyumsuzluğu	197
Tamlama, Ek ve Bağlaç Yanlışlıkları	199
Anlatım Bozuklukları (Karma)	201

12. ÜNİTE: YAZIM KURALLARI

Büyük Harflerin Yazımı	205
Sayıların Yazımı	207
Kısaltmaların Yazımı	209
De, Ki, Mi'nin Yazımı	211
Birleşik Sözcüklerin Yazımı	213
Yazımı Karıştırılan Sözcükler	215
Yazım Kuralları (Karma)	217

13. ÜNİTE: NOKTALAMA İŞARETLERİ

Nokta ve Virgül	221
Noktalı Virgül-İki Nokta-Soru İşareti-Tırnak İşareti-Üç Nokta	223
Ünlem-Eğik Çizgi-Kısa Çizgi-Kesme İşareti-Yay Ayraç	225
Noktalama İşaretleri (Karma)	227

CEVAP ANAHTARI

.....	229
-------	-----

1. ÜNİTE

FİLMİSİLER

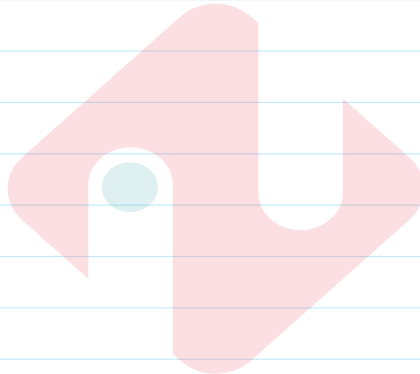

ÜNİTE KAZANIMLARI

Fiilimsiler

- Fiilimsileri ayırt eder.
- Fiilimsilerin cümledeki işlevini kavrar.

Notlarım

VIDEO
ÇÖZÜM

İsim-fiil

TEST 1

1. “Unutmak kolay mı?” deme

Unutursun Mihriban’ım.

Oğlun, kızın olsun hele

Unutursun Mihriban’ım.

Bu dizelerdeki fiilimsinin türce özdeşi aşağıdakilerin hangisinde vardır?

A) Gölgesinde otur amma
Yaprak senden incinmesin.
Temizlen de gir mezara
Toprak senden incinmesin.

B) Kara gözlüm bu ayrılık yetişir,
İki gözüm pınar oldu gel gayrı.
Elim değse akan sular tutuşur
İçim dışım yanar oldu gel gayrı.

C) Yüreğimden aşk kurşunu yedim ben
Doktor ağlar, merhem ağlar yarama.
Dilekçemi gökyüzüne verdim ben
Yağmur ağlar, meltem ağlar yarama.

D) Bu kirli düzenin düzenbazları
Azrail’e rüşvet vermeyi dener;
Ölünce dünyanın en kurnazları
Torpile cennete girmeyi dener.

işleyen zeka

2. İsim-fiiller; fiillere getirilen “-me (-ma), -mek (-mak), -iş (-iş, -uş, -üş)” ekleriyle türetilip cümlede isim görevinde kullanılan sözcüklerdir.

Buna göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde isim-fiil kullanılmıştır?

- A) Avrupa’da ‘Alpharabius’ olarak bilinen Farabi, bir generalin oğlu idi. İlköğrenimini Farab ve Buha-ra’da tamamladı fakat daha sonra yükseköğrenim için uzun bir süre yani 901-942 arasında okuduğu ve çalıştığı Bağdat’a gitti.
- B) Bir filozof ve bilim adamı olarak çeşitli ilim dallarında büyük ustalık kazandı ve farklı dillerde bir uzman olarak aktarıldı.
- C) Farabi birçok uzak ülkeyi gezdi ve bir süre Şam’da ve Mısır’da çalıştı fakat Halep’te Seyfü’d Devle’nin Sarayı’nı ziyaret edinceye kadar tekrar tekrar Bağdat’a geri geldi.
- D) Kralın sadık danışmanlarından biri olmuştur ve ününün uzak ve geniş bir biçimde yayılması bu-rada Halep’te olmuştur.

3. İsim-fiiller olumsuzluk ekini almış fiillerle karıştırıl-mamalıdır. “Etrafta olanları sonunda görmeye baş-ladı.” cümlesinde “görme” sözcüğü isim-fiilken “Bir daha görme onun kusurlarını.” cümlesinde “görme” sözcüğü olumsuzluk bildirir.

Bu bilgilerden hareketle aşağıdaki şarkı sözleri-nin hangisinde “-ma /-me” eki alan sözcük fiilim-sidir?

- A) Atmasın öyle dursun kalbim. / Sensiz kalacaksam eğer.
- B) Gitme çözecekse ve biri gidecekse buralar gitsin. / Yeter ki sen kal.
- C) Yapma, dokunma, kim dokunduysa sana ona git. / Nerede unuttuysan beni orada kal.
- D) Gözleri senden uzaktı, fark edilmez bir tuzaktı. / Sana böylesi yasaktı, yapma dedim yaptın gönül.

4. Bazı sözcükler isim-fiil eki aldığı hâlde kalıplaşarak bir varlığın, kavramın ismi olur. Bunlar fiilimsi kabul edilmez. Örneğin “Çivi çakmak da bir ustalık ister.” cümlesindeki “çakmak” sözcüğü fiilimsidir. “Cebinden metal bir çakmak çıkardı.” cümlesindeki “çakmak” sözcüğü ise kalıcı isimdir.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde kalıcı isim kullanılmamıştır?

- A) Bu kadar dondurma yersen hastalanman çok normal.
B) Gerekli bilgiyi binanın girişinde bulunan görevliden alabilirsin.
C) Görüş mesafemiz azaldıkça trafikte ilerlememiz de zorlaştı.
D) Elindeki kazmayı bırak da yanımıza gel artık.

5. 1. Çekil bu gölgeli yolda gezinme,
2. Bahar bakışların yine pek sarhoş.
3. Yanılıp gönlüme misafir inme.
4. Kapısı kilitli, mihrabı bomboş.

Numaralanmış dizelerin hangisinde isim-fiil kullanılmıştır?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4

6. I. Gönderdiğin kitabı aldım.
II. Ders çalışırken müzik dinlerim.
III. Konser bitince eve gelirsın.
IV. Saz çalmak hoşuma gidiyor.

Yukarıda numaralanmış cümlelerin hangisinde isim-fiil kullanılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV

7. Aşağıdaki cümlelerde altı çizili kelimelerden hangisi fiilimsi **değildir**?

- A) Burada yüzmek tehlikelidir.
B) Kitap okumayı çok seviyorum.
C) Küçük çocuğa bakmak zor oluyor.
D) Bu iş için bir kazma bulmalıyız.

8. Fiilimsiler kimi durumlarda eylem anlamlarından sıyrılıp kalıcı isim hâline gelebilir. Örneğin “Buğdayı tam da bu mevsimde ekmek gerekir.” cümlesinde “ekmek” sözcüğü eylem anlamını koruduğu için fiilimsidir. Ancak “İki sıcak ekmek alıp gelmiş.” cümlesinde “ekmek” sözcüğü bir varlığı karşıladığı için kalıcı isim hâline gelmiştir.

Bu açıklamadan hareketle,

	Kalıcı isim	Fiilimsi
I.	Teyzemin <u>sarma</u> ve böreklerini sevmeyen yoktur.	Eşyaları <u>sarma</u> işini hep bana yaptırıyorlar.
II.	Hastaneye <u>dolmuşla</u> gittik.	Karşımızda coşkuyla <u>dolmuş</u> bir topluluk vardı.
III.	<u>Danışmaya</u> giderek kardeşinin odasını sordu.	Son konuda bana <u>danışması</u> gerekiyordu.
IV.	Babamın binaya <u>girişini</u> kimse görmemiş.	Güvenlik, <u>girişi</u> tıkayan öğrencileri uyarıyordu.

cümlelerinin hangilerinde altı çizili sözcükler verilen duruma uygun kullanılmamıştır?

- A) I B) II C) III D) IV

9. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcük isim-fiil eki aldığı hâlde fiilimsi özelliği **taşımaz**?

- A) Ülkemizden çıkış yapan ziyaretçi sayısı geçen yıla göre artış gösterdi.
B) Evde bulduğu eski bir yazmayı başına takmasıyla kendini dışarı atıverdi.
C) Buraların toprağı serttir, kazmayı başkası yapsın sen sadece bahçeyi sula.
D) Yeni aldığımız buzdolabı suyu on dakikada dondurmayı başarıyor.

VIDEO
ÇÖZÜM

1. “Kedileri çok severdi.” cümlesinde “severdi” sözcüğü çekimli fiildir ve cümlenin yüklemidir. “Kedileri çok seven bir adamdı.” cümlesinde ise “seven” sözcüğü fiil anlamını korumakla birlikte kendisinden sonra gelen ismi nitelediği için sıfat-fiildir.

Buna göre aşağıdakilerin hangisinde sıfat-fiil kullanılmamıştır?

- A) Şiirin işlediği ana duygu, tema; şiirde anlatılmak istenen ise konudur.
B) Her temanın ve konunun okuyucuda uyandırdığı hisler birbirinden farklıdır.
C) Şiir; his ve hayale dayalı, anlamdan çok heyecan ve duygulandırmayla öne çıkmış özel bir türdür.
D) Şiir daha çok, okurun duygu dünyasına hitap eder; bir şiirle bazıları geçmişe, bazıları geleceğe, bazıları da bir kişiye odaklanabilir.

2. “Evimizi yenileyecek bir usta bulduk.” cümlesinde sıfat-fiil, bir sıfat tamlaması oluşturmuştur.

Bu kullanım aşağıdakilerin hangisinde vardır?

- A) Gelen gideni aratır çoğu durumda.
B) Ünlü yazar, bu hafta bizim okula da gelecekti.
C) Bu soruyu çözenler diğer soruyu çözmeye başlayabilir.
D) Haklı olduğumuz konuda hiç susmadık, hep hakkımızı savunduk.

3. Sıfat-fiillerin niteledikleri isimler düştüğünde onların yerine geçer.

Buna göre aşağıdakilerin hangisinde bu açıklamaya uygun bir kullanım vardır?

- A) Bahçedeki karadutu yiyen çocukların elleri boyanmış gibi oldu.
B) Evi temizleyen annem ortada dolaşmayalım diye bizi sürekli uyarıyor.
C) Yalnız olmayanlar bilemezler yalnızlığın ne derece acıttığını.
D) Birazdan kuduracak denizi hep beraber seyredtik.

4. “Gittiğin yol zahmetsizse gideceğin yerin değeri yok hükmündedir.”

Bu cümlede bulunan fiilimsinin türce özdeşi aşağıdaki cümlelerin hangisinde vardır?

- A) İnanıyorum ki bu talih bir gün bize de gülecek.
B) Sana söylemiştim, bu konuyu ona iletmeni ben istemedim.
C) Bizim köyde kış için yakacak hazırlığı şimdiden başladı.
D) Bulduğumuz her fırsatta gençleri anlamak yerine eleştiriyoruz.

5. Sıfat-fiillerle kurulan tamlamalarda tamlanan durumdaki isim düşer ve ismin aldığı ekler sıfat-fiile geçer. Buna “adlaşmış sıfat-fiil” denir.

Aşağıdaki atasözlerinin hangisinde bu açıklamayı örnekleyen bir sözcük kullanılmıştır?

- A) Üzüm üzüme baka baka kararır.
B) Akacak kan damarda durmaz.
C) Aza kanaat etmeyen çoğu bulamaz.
D) İşten artmaz, dıştan artar.

6. Fiilden türeyerek bir ismi niteleyen her sözcük sıfat-fiil değildir!

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bu uyarıyı örnekleyen bir sözcük kullanılmıştır?

- A) Her yerde tanıdık bir göz görmeye artık alışmamız lazım.
B) Eline aldığı kırık bir cam parçasıyla oynamaya başladı.
C) Küçük hesap yapanlar eninde sonunda büyük cefa çekerler.
D) Kazananlardan olmak için çalışmayı bir hayat felsefesine dönüştürmelisin.

7. Sıfat-fiillerle kurulan bazı sıfat tamlamalarında sıfatın nitelediği isim düşer ve isimde ek varsa sıfat-fiille birleşir. Artık sıfat tamlaması oluşturamaz ve adlaşır.

Bu bilgiye göre aşağıdaki kitap isimlerinin hangisinde adlaşmış sıfat-fiilin örneği vardır?

8. Severek okuduğum yazarlar arasında Yaşar Kemal ön sıralardadır.

Bu cümledeki altı çizili fiilimsi ile aynı türden bir fiilimsi aşağıdaki cümlelerin hangisinde vardır?

- A) Düşüncelerini çekinmeden söyleyebilirsiniz.
- B) İnsan yaşlandıkça hayatın değerini daha iyi anlıyor.
- C) İlk mola verildiğinde hepimiz otobüsten indik.
- D) Odayı dolduran ışık, etrafta gölgeler oluşturmuştu.

9. Sıfat-fiiller eylemlere eklenen çeşitli eklerle cümlede sıfat ya da adlaşmış sıfat olarak kullanılan sözcüklerdir.

Bu açıklamaya göre,

Ruhumu eritip de kalıpta dondurmuşlar;
Onu İstanbul diye toprağa kondurmuşlar.
İçimde tüten bir şey; hava, renk, eda, iklim;
O benim, zaman, mekân aşır geçmiş sevgilim.
Çiçeği altın yaldız, suyu telli pulludur;
Ay ve güneş ezelden iki İstanbulludur.
Denizle toprak, yalnız onda ermiş visale
Ve kavuşmuş rüyalar, onda, onda misale.

dizelerinde geçen aşağıdaki sözcüklerden hangisi sıfat-fiil olarak kullanılmıştır?

- A) ermiş B) kavuşmuş
C) geçmiş D) kondurmuşlar

10. Aşağıdaki atasözlerinin hangisinde sıfat-fiil kullanılmıştır?

- A) Havlayan köpek ısırılmaz.
B) Allah, dağına göre kar verir.
B) Damlaya damlaya göl olur.
D) Ak akçe kara gün içindir.

11. “İyi olacak hastanın doktor ayağına gelir.”

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bu cümleyle özdeş bir fiilimsi kullanılmıştır?

- A) Gökkuşağını görmek için önce yağmuru yaşamak gerekir.
- B) Fırsatı kaçırmadan doğru zamanda, doğru yerde bulunmamız gerekir.
- C) Bugünü yaşamak yerine geçmişe saplanıp kalman, seni çok yorar.
- D) Her insanın başından geçen olaylar vardır yeter ki bunlar insanda ağır iz bırakmasın.

VIDEO
ÇÖZÜM

Zarf-fiil

TEST 3

1. Cümlede zaman veya durum bildiren fiilimsiler zarf-fiildir.

Örnekler:

Mehmet, eve geline herkesin yüzü güldü.

Zaman bildiren zarf-fiil

Tüm odaları özen göstererek temizledi.

Durum bildiren zarf-fiil

(I) Zamanın birinde çok zengin bir kral yaşarmış. (II) Fakat bu kral o kadar mutsuzmuş ki ne kadar uğraşırsa uğraşsın asla mutlu olamıyormuş. (III) Ülkede bulunan bilge bir kişiyi huzura çağırılmış ve nasıl mutlu olabileceğini ona sormuş. (IV) Bilge: "Saygıdeğer Kralım, eğer mutsuzluktan tamamen kurtulmayı istiyorsanız mutlu bir adam bulup o adamın gömleğini giymeniz gerekir." demiş.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde zarf-fiil kullanılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV

2. (I) Lezzetiyle uluslararası bir üne sahip olan Adana kebabının hazırlanışı önemli bir sıralama gerektirir. (II) Hayvanın doğru bölgelerinden seçilen et, kebab ustası tarafından zırh adlı eğik satırla kıyma hâline getirilir. (III) Ete çeşitli baharatlar ve isteğe bağlı olarak taze kırmızı biber eklenerek et bir kez daha zırhtan geçirilir.

Bu metindeki numaralanmış cümlelerin hangilerinde zarf-fiil kullanılmıştır?

- A) Yalnız III B) I ve II
C) I ve III D) II ve III

3. Büyük kudretine pek çok inandım,
Seni ta içimden sevdim ben, Tanrım!
Gönlüme tecelli eyledin sandım;
Yavrumu bağrıma basarken, Tanrım!

Bu dizelerdeki fiilimsinin türce özdeşi aşağıdaki cümlelerin hangisinde vardır?

- A) Artık adım atmayacak hâle geldim.
B) Sırf seni göreyim diye bunca yolu tepmiş.
C) Bu, bana ailemden geçen bir meziyettir.
D) Poşetlerden birazını taşımak için elime aldım.

4. Zarf-fiil görevinde kullanılan bir sözcük cümleye durum anlamı da kazandırabilir.

Bu kurala uygun bir kullanım aşağıdaki cümlelerin hangisinde vardır?

- A) Sesi duyar duymaz yerinden fırladı.
B) Yağmur başlayınca nereye kaçacağımızı bilemedik.
C) Bu şehirden gideli kaç yıl oldu?
D) Kübra, Türkçe dersini severek çalışıyordu.

5. **Aşağıdaki cümlelerde geçen zarf-fiillerden hangisi bulunduğu cümleye diğerlerinden farklı bir anlam katmıştır?**

- A) Kamp yapmaya giderken yanınıza küçük bir ocak almayı unutmayın.
B) Parkta koşarken ayağı takılan çocuk, süs havuzuna düştü.
C) Bu soruları da çözünce konuyu daha iyi kavrayacağımı düşünüyorum.
D) Tayini çıkan memur, arkadaşlarına ağılamaklı gözlerle baka baka gitti.

işlevlen zeka

6. Kuşu görünce oyunağını bırakıp uçan kuşa
I II III

bakmak için cama koştu.
IV

Yukarıdaki numaralanmış fiilimsilerin hangileri aynı türdedir?

- A) I ve II B) I ve III
C) II ve III D) III ve IV

7. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde birden fazla zarf-fiil yoktur?**

- A) Oyun oynarken ayağı taşa takılmış ve yere düşmüş.
B) Bahçıvan gözlerini açar açmaz koşarak evin bahçesine doğru gitti.
C) Bu sınav sonuçlarına karşı sessiz kalıp çalışmadan hiçbir yere varamazsınız.
D) Öğrenci soruları çözünce bağıarak arkadaşlarının yanına gitti.

8. Zarf- fiiller, cümleleri zaman ve durum yönüyle tamamlar.

Aşağıdakilerin hangisinde zarf-fiil, cümleye diğerlerinden farklı bir anlam katmıştır?

- A) Karşılık beklemeden söylenen her işi titizlikle yapıyordu.
B) Hatıralarımız zaman geçtikçe bize kalan birer sermayedir.
C) Kol kola girip eve dönen çift etrafa mutluluk saçıyordu.
D) Hem yemek yemenin hem de su içmenin en önemli kuralı bu işi oturarak yapmaktır.

9.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bu görseldeki çocuğun durumunu anlatan bir zarf-fiil kullanılmıştır?

- A) Yağmur yağınca şemsiyemi elime aldım ve yola çıktım.
B) Yağmur yağdı ve şemsiyem elimde yürümeye başladım.
C) Yağan yağmura inat şemsiyemle yürüyeceğim.
D) Ağaçların arasında yağmuru izlemek çok keyiflidir.

10.

Ferdi Tayfur'a ait aşağıdaki şarkı sözlerinin hangisinde zarf-fiil kullanılmıştır?

- A) Kaç mevsim bekledim dönersin diye.
Şu garibi arayıp sorarsın diye.
B) Dertli çalma garip sazım.
Bugün yaralarım azgın.
C) Susadım çeşmeye, varmaz olaydım.
Elinden bir tas su, içmez olaydım.
D) Alıştım yokluğuna hasret nedir bilirim.
Eğer yolum düşerse sanma sana gelirim.

VIDEO
ÇÖZÜM

1. Aşağıdaki cümlelerde geçen altı çizili sözcüklerden hangisi farklı türde bir fiilimsidir?

- A) Toplantıya geç kalınca mahcubiyeti gözlerden kaçmadı.
- B) Çalışma şartları ağır olsa da bu iş yerinde çok mutluyum.
- C) Beş dakika yanına uğrayıp sana bir şeyler söyleyecektim.
- D) Memleketimi ölesiye sevdiğim herkesçe malumdur.

2. Türkiye'nin kaderini belirleyen, ülkemizi işgal kuvvetlerinin elinden kurtararak bağımsız bir devlet kurmamızı sağlayan Kurtuluş Savaşı, Mustafa Kemal Atatürk'ün önderliğinde, birçok kahramanın fedakârlığı sayesinde kazanılmıştır.

Bu cümle ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) İki tane sıfat-fiil kullanılmıştır.
- B) Zarf-fiil cümleye durum anlamı katmıştır.
- C) Adlaşmış sıfat-fiil vardır.
- D) İsim-fiil kullanılmıştır.

3. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde isim-fiil, bir isim tamlaması oluşturmuştur?

- A) Baldaki artış nicelik bakımından olduğu kadar nitelik bakımından da önemlidir.
- B) İnsanların deneyimlerindeki farklı durumlar karşısında sabit bir algısının olduğunu düşünmek hata-
dır.
- C) Bir kalemin ortasından ısırılarak bir süre ağızda tutulması, yüzdeki gülme kaslarının harekete geçmesini sağlar.
- D) DDKV, bal arılarının popülasyonunu korumak amacıyla önceleri yerleşim için kullanılan yerlerin arılar için sığınağa dönüştürülebileceğini açıkladı.

4. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde isim-fiil, sıfat-fiil ve zarf-fiil birlikte kullanılmıştır?

- A) Kuşlar gibi uzak diyarlara uçmak istiyorum.
- B) Kanatlarımı takıp bilinmeyen diyarlara uçmak heyecanlıydı.
- C) Havadan yeri izlemek ne kadar da güzeldi.
- D) Bulutların arasından göz kırpan güneş selamladı bizi.

5. Fiil kökünden türediği ve olumsuz, filler gibi “-ma/-me” eki ile yapılabildiği hâlde kip eki alamayan sözcüklere “fiilimsi” denir.

Buna göre,

- I. Senin gidişine alışabilirim ama sensizliğe asla alışamam.
- II. Alışmanın kolay sanıldığı bir yerde bulunmak çok can sıkıcı bir durum.
- III. Mevcut duruma alışmış bir insana ne dersene işe yaramayacaktır.

cümlelerinin hangilerinde altı çizili sözcükler fiilimsi değildir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve III
- D) II ve III

6. DNA’da kodlanmış bilgileri okumak için polimeraz zincir tepkimesi (PCR) olarak adlandırılan bir mekanizma kullanılıyor. Belirli bir DNA parçasığının milyonlarca kopyasını üretebilen bu mekanizma ile ilgili sorunlardan biri, sadece okunmak istenen değil aynı zamanda okunmak istenmeyen DNA parçalarının kopyalarının ortaya çıkabilmesidir. Bir grup araştırmacı bu soruna çare olabilecek bir yöntem geliştirdi.

Bu metinle ilgili aşağıdakilerin hangisi söylenemez?

- A) Metindeki zarf-fiil cümleye zaman anlamı katmıştır.
- B) Metinde adlaşmış sıfat-fiil kullanılmıştır.
- C) Metinde birden fazla isim-fiile yer verilmiştir.
- D) Metinde en fazla kullanılan fiilimsi sıfat-fiildir.

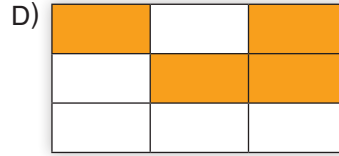
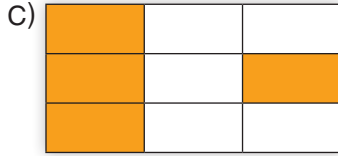
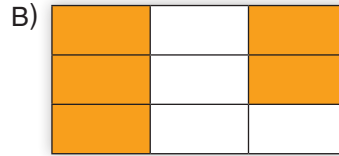
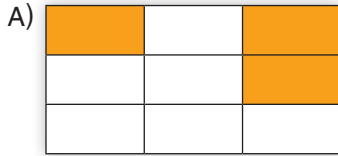
işlevlen zeka

7. İsim-fiiller (ad-eylem), fiillere getirilen “-ma/-me, -mak/-mek, -ış/-iş/-uş/-üş” ekleriyle yapılır. Bu ekleri alan fiiller, fiil anlamını devam ettirerek cümlede isim görevinde bulunur.

Sensiz kalacağım için çok üzgünüm.	Gittiğin yerden dönmeni istemiyorum.	Sabaha kadar gözüme uyku girmede.
Caddede duran fotoğrafçıya bakakalmışım bir an.	Bakışların bana biraz cesaret verdi.	Sadece kış uykusunu üstünüzden atın dedim.
Tehlike esnasında binanın çıkışlarına yönelmeliyiz.	Köydeki adamın oğlu okumak için İstanbul'a gitmiş.	Evdeki çeşme bozulunca tamirci çağırarak zorunda kaldık.

Tabloda isim-fiillerin bulunduğu kutucuklar beyaza boyanırsa ortaya çıkan şekil nasıl görünür?

İşleyen zeka

8. Aşağıda âşık atışmalarından bazı örnekler verilmiştir.

Bu dizelerin hangisinde birden fazla fiilimsi örneği vardır?

- A) Sırtında durmuyor çulu,
Seğirtmeye yoktur hâli,
On beş günde yer, bir yalı
Ağam, bu tazı senin mi?
- B) Nere gidem, nerde duram?
Beddua bilmem ki verem;
Sekiz sene çeksin verem
Benim ekinim yayanlar.
- C) Seni methettiler, görmeye geldim,
Cihanda yok imiş eşin İstanbul,
Seni seven adam zengin olmalı
Parayı istersin peşin İstanbul.
- D) Her güzele artık inanmıyorum,
Gaflet uykusundan uyanamıyorum,
Sivas'a iyice güvenemiyorum,
Korkarım ömrümü üzen olur.

9. Sıfat-fiiller fiil kök veya gövdelerine “-an,-ası,-mez,-ar,-dik, -ecek, -miş...” ekleri getirilerek yapılır ve cümlede genellikle sıfat görevinde kullanılır.

Bu açıklamaya göre,

Hollanda'daki Eindhoven Teknoloji Üniversitesinden bir grup araştırmacı, DNA'ya kaydedilen bilgilerin da-

ha hatasız bir biçimde okunmasına imkân veren bir

yöntem geliştirdi. Bilgiyi depolamak için kullanılan

cihazların kapasitesi sınırlı. Daha küçük hacimlere daha büyük miktarda bilgi depolamak için çalışma yapanlar bir süredir organik moleküllere odaklanı-

yorlar.

metninde numaralanmış sıfat-fiillerden hangisi sıfat görevinde kullanılmamıştır?

- A) I B) II C) III D) IV

10.

GAZETE HABERİ

4 Aralık Dünya Yaban Hayatı Koruma Günü'ne özel olarak bu ay sizlere ülkemizin de pek çok bölgesinde görülen kıvılcıklar (Vulpes vulpes) tanıtıyoruz.

Bu gazete haberi ile ilgili aşağıdakilerin hangisi söylenebilir?

- A) Tüm fiilimsi türlerine örnek verilmiştir.
- B) Zarf-fiil cümleye zaman anlamı katmıştır.
- C) Metinde fiilimsi özelliğini yitiren bir sözcük kullanılmıştır.
- D) Sıfat-fiil, adlaşmış sıfat-fiil görevinde kullanılmıştır.

11. (I) Kimi genç şairler yazdıklarını göndermekle kalmayıp kendileri de gelirler beni görmeye. (II) Bazen onları dinlerim ya da kendim okurum onların eserlerini. (III) Aslında çoğu ilgi alanıma girebilecek şiirler değil. (IV) Evet, çok emek var belki ama ilgi alanıma girmeyince bu şiirleri de sevmem beklenemez.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde "isim-fiil, sıfat-fiil ve zarf-fiil" bir arada kullanılmıştır.

- A) I B) II C) III D) IV

12. (I) Çocuklukta yaptığımız resimler ne kadar farklıydı. (II) Dağlar üçgen şeklinde olurdu. (III) Dereleri kıvrımlı, binaları ise kutu gibi resmederdik. (IV) Ağaçları çizerken bir gövdenin üzerine yaprakları hatta dalları olmayan bulutsu bir yuvarlak oturturduk.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde eylemsi kullanılmıştır?

- A) I ve III B) I ve IV
C) II ve III D) II ve IV

13. Aşağıdaki dizelerin hangisinde zarf-fiil kullanılmıştır?

- A) Şu kopan fırtına Türk ordusudur ya Rabbi,
Senin uğrunda ölen ordu budur ya Rabbi.
- B) Kalbim yine üzgün, seni andım da derinden
Geçtim yine dün eski hazan bahçelerinden
- C) Balkan şehirlerinde geçerken çocukluğum;
Her lâhza bir alev gibi hasretti duyduğum.
- D) Bir hazzı tükenmez gece sanmakla zamanı,
Görmezler ufuklarda şafak söktüğü anı.

14. Artık demir almak günü gelmişse zamandan,
Meçhule giden bir gemi kalkar bu limandan.
Hiç yolcusu yokmuş gibi sessizce alır yol;
Sallanmaz o kalkışta ne mendil ne de bir kol.

Yukarıdaki şiirde kaç fiilimsi vardır?

- A) 2 B) 3 C) 4 D) 5

15. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde fiilimsi tamlama içinde kullanılmamıştır?

- A) İnsanlar daha güzel günler görmek için yaşamlarına devam ederler.
- B) Kapanan nice kapılar elbet açılacaktır bir gün, yeter ki sen yılma.
- C) Trenin hareket etmesi çok geç kaldı, bu yüzden yolcular da sinirlendi.
- D) Dün gelen yazıyı okudun mu, hemen cevap ver lütfen!

16. "Yarı aralık pencereden içeriye dolan ay ışığına dikti gözlerini." cümlesinde hangi sözcük fiilimsidir?

- A) aralık B) içeriye
C) dolan D) dikti

işlevlen zeka

17.

Yukarıdaki ifadelerin yönergeleri takip edildiğinde kaç numaralı çıkışa gidilir?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4

işleyen zeka

18.

Bu gazete manşetleri ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Birinci gazete manşetinde zarf-fiil kullanılmıştır.
B) İkinci gazete manşetinde sıfat-fiil kullanılmıştır.
C) Üçüncü gazete manşetinde isim-fiil kullanılmıştır.
D) Dördüncü gazete manşetinde sıfat-fiil kullanılmıştır.

19. Aşağıdaki atasözlerinin hangisinde diğerlerinden farklı bir fiilimsi kullanılmıştır?

- A) Ava giden avlanır.
- B) Perşembenin gelişi çarşambadan belli olur.
- C) Deveyi yardan uçuran bir tutam ottur.
- D) Bal olan yerde sinek de bulunur.

21.

Vara vara vardım ol kara taş
Hasret ettin beni kavim kardaşa
Sebep ne, gözden akan kanlı yaşa
Bir ayrılık, bir yoksulluk, bir ölüm

Nice sultanları tahttan indirdi
Nicesin gül benzini soldurdu
Nicelerin, gelmez yola gönderdi
Bir ayrılık, bir yoksulluk, bir ölüm

Karacaoğlan'a ait bu dizelerle ilgili,

- I. İlk dizede zarf-fiil cümleye durum anlamı katmıştır.
- II. Üçüncü dizede sıfat-fiil bir sıfat tamlaması kurmuştur.
- III. İkinci kıtanın üçüncü dizesinde geçen "gelmez" sözcüğü çekimli bir fiildir.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) I ve III
- D) I, II ve III

işlevlen zeka

20. (I) Gıda hijyeni, sağlıklı bir yaşamın temel taşlarından biridir. (II) Gıdaların doğru şekilde saklanması, işlenmesi ve hazırlanması, gıda kaynaklı hastalıkların önlenmesinde kritik öneme sahiptir. (III) Temizlik, sağlığa uygun ortamların oluşturulması ve personelin sağlığa uygunluk kurallarına uyumu, güvenli gıda tüketimini sağlamak için önemli adımlardır. (IV) Gıda hijyeni, tüketicilerin sağlığını korurken gıda işletmelerinin de güvenilirliğini ve itibarını artırır.

Bu metindeki numaralanmış cümleler ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. cümlede fiilimsi kullanılmamıştır.
- B) II. cümlede üç tane isim-fiil kullanılmıştır.
- C) III. cümlede isim-fiil kullanılmıştır.
- D) IV. cümlede zarf-fiil kullanılmıştır.

22.

Yemek yapmak da yemek yemek de bir sanattır!

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde Mehmet Şef'in cümlesindekiyle aynı sayıda fiilimsi kullanılmıştır?

- A) Kızartma yapmak için kullanılan yağ ve tencerenin seçimi çok önemlidir.
- B) Somer Şef, Türkiye'yi dünyaya tanıtan aşçıların başında gelir.
- C) Danilo Şef, İtalya'dan gelerek Türk lezzetlerini öğrenmiş ve bunu Avrupa'ya öğretmiştir.
- D) Yunus Şef, yaptığı yemeklerle genç aşçılara rol model olmuştur.

23. Eski dönemlerde mp3 veya CD yerine teyplerde kasetler dinlenirdi. Bu kasetlerin kapakları da epey dikkat çekici olurdu.

Aşağıda verilen kaset kapaklarının hangisinde bir fiilimsi örneğine rastlanmaz?

A)

B)

C)

D)

işleyen zeka

24. Harran kümbet evleri, ören yerinden toplanan tuğlalarla 150-200 yıl önce inşa edilmiştir. Kare ya da kareye yakın
1
prizmatik bir temel üzerine bindirme 2 tekniğinde tuğlalardan yapılmıştır. Harcında gül yağı, saman, pişmiş toprak ve yumurta akı kullanılan, mimari yapısı ve malzemeleri sayesinde de yazları serin, kışları sıcak tutma özelliğine sahip evler, aşağıdan yukarıya doğru gittikçe 3 daralmaktadır. Yüksekliği içeriden 5 metreye varan ve 30-40 tuğla dizisiyle örülerek inşa edilen evler, içeriden ve dışarıdan balçıkla sıvanması sayesinde varlıklarını bugüne kadar sürdürebil-
4
mişlerdir.

Bu metinde yer alan altı çizili sözcüklerin türleri sırasıyla aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

	1	2	3	4
A)	Sıfat-fiil	Kalıcı ad	Zarf-fiil	Sıfat-fiil
B)	Sıfat-fiil	İsim-fiil	Zarf-fiil	Çekimli fiil
C)	Sıfat-fiil	Kalıcı ad	Sıfat-fiil	Çekimli fiil
D)	Sıfat-fiil	İsim-fiil	Sıfat-fiil	Sıfat-fiil

2 ÜNİTE

SÖZCÜKTE ANLAM

ÜNİTE KAZANIMLARI

Sözcükte Anlam

- Sözcükler arası anlam ilişkilerini kavrar.
- Bilmediği kelimelerin anlamlarını tahmin eder.
- Dilimize girmiş ve henüz yerleşmemiş yabancı sözcüklerin yerine Türkçesini kullanır.
- Aynı kavram alanına giren sözcük ve sözcük gruplarını belirler.
- Sözlük kullanır.

Notlarım

